

Målnummer:	UM3508-07	Avdelning:	8
Avgörandedatum:	2009-03-24		
Rubrik:	När en återkallelse av ett permanent uppehållstillstånd aktualiseras på grund av att utlänningens bosättning i Sverige har upphört kan skäl finnas att underlåta att återkalla uppehållstillståndet med beaktande av bestämmelsen i 5 kap. 3 a § 4 utlänningslagen. Vid bedömningen ska vistelsen i Sverige i förhållande till utlandsvistelsens längd ha en avgörande betydelse. Hänsyn ska också tas till omständigheterna i det särskilda fallet, t.ex. anknytning till hemlandet jämfört med annan särskild anknytning till Sverige. Migrationsöverdomstolen fann vid en samlad bedömning att utlänningens anknytning till hemlandet var starkare än anknytningen till Sverige. Tillräckliga skäl för att underlåta att återkalla uppehållstillståndet har därför inte ansetts föreligga.		
Lagrum:	5 kap. 3 a § första stycket 4 och 7 kap. 7 § utlänningslagen (2005:716)		
Rättsfall:	<ul style="list-style-type: none">• MIG 2007:34• MIG 2008:16• Reg. 29-90• UM 2195-07		

REFERAT

A beviljades den 30 december 2003 permanent uppehållstillstånd i Sverige på grund av anknytning till sin far. Hon folkbokfördes i Sverige i maj 2004.

Migrationsverket beslutade den 3 juli 2007 att återkalla A:s permanenta uppehållstillstånd och utvisa henne. Som skäl för beslutet anförde Migrationsverket bl.a. följande. A har varit utomlands under en period som överstiger ett år, och hennes bosättning upphörde då. Några godtagbara skäl för att avstå från bedömningen att hennes bosättning upphört, som utlandsstationering på grund av arbete eller liknande, finns inte. Därmed finns skäl för återkallelse även om hon åter har rest in i landet. Det finns inte heller några andra grunder för att A ändå ska få behålla sitt uppehållstillstånd. Hon är inte längre att betrakta som ett barn, hon har inte grund för uppehållstillstånd genom hushållsgemenskap med sin far och hon har nu starkare anknytning till Etiopien där hennes make finns.

A överklagade Migrationsverkets beslut till migrationsdomstolen och anförde i huvudsak följande. Hon reste till sin mor i Etiopien sedan hon fått höra att modern blivit dålig. När hon kom dit visade det sig att modern var mycket sämre än hon hade räknat med. Modern hade andnings- och hjärtbesvär vilket också vid andnöd ledde till epilepsiliknande anfall. Efter det att hon kommit fram i november 2004 blev modern så sjuk att hon tog henne till läkare vid sjukhuset i Harar. Här blev modern först inlagd i två veckor för medicinering och vård. Modern förbättrades av vården och fick återvända hem. Där försämrades modern igen och efter tre veckor i hemmet fick hon åter läggas in på sjukhus. Denna gång vårdades hon på sjukhus i två månader. Här efter hemförlovades modern med återbesök en gång i veckan. Det fanns ingen hemsjukvård att tillgå och modern klarade sig inte själv. I hemmet behövde modern dessutom hjälp med olika sysslor. Som dotter var det också naturligt för henne att hjälpa sin mor. Moderns återhämtning gick långsamt och det var anledningen till att hon befann sig så länge i Etiopien. När hon reste hem till

Sverige i september 2006 var modern visserligen bättre men vårdkrävande. Modern får numera klara sig med inhyrd vårdpersonal och med hjälp av A:s storebror och lillasyster. Hon har således inte avbrutit sitt boende i Sverige utan har rest till Etiopien för ett tillfälligt besök, som blivit längre än planerat på grund av moderns sjukdom. Hon bor tillsammans med sin far i Skara, studerar vid SFI och har för närvarande en praktikplats. Hennes far kom till Sverige år 1990 och blev svensk medborgare år 1996.

Migrationsverket bestred bifall till överklagandet och anförde sammanfattningsvis följande. Den korta tid om ett par månader som A vistades i Sverige under 2004 är inte tillräckligt för att grunda rätt till ett uppehållstillstånd. De skäl som hon anför för att inte återkomma till Sverige förrän i september 2006 är inte heller acceptabla från tillståndssynpunkt.

Länsrätten i Göteborg, migrationsdomstolen (2007-09-21, ordförande Åhlén samt tre nämndemän), upphävde Migrationsverkets beslut och yttrade:

Frågan i målet är om Migrationsverket har haft fog för sitt beslut att återkalla A:s permanenta uppehållstillstånd med motiveringen att hennes bosättning i Sverige har upphört. Ett permanent uppehållstillstånd ska enligt 7 kap. 7 § första stycket utlänningslagen återkallas för en utlänning som inte längre är bosatt i Sverige. Bestämmelsen har med oförändrat sakligt innehåll förts över från 1989 års utlänningslag och tillkom ursprungligen genom 1980 års utlänningslag (1980:376). Enligt ett avgörande med tillämpning av 1989 års utlänningslag (Reg. 29-90) har regeringen anført att om det är utrett att bosättningen har upphört ska återkallelse i princip ske även om utlänningen återvänt till Sverige. I förarbetena (prop. 1983/84:144 s. 89) understryks vikten av att en noggrann undersökning görs av frågan om bosättningen har upphört. Det måste sålunda tillses att ett permanent uppehållstillstånd inte felaktigt återkallas på grund av att utlänningen har nödgats kvarstanna längre tid vid ett besök i hemlandet. Migrationsöverdomstolen har uttalat att vid bedömningen av om en utlänning ska få behålla ett permanent uppehållstillstånd måste det krävas att personen i fråga har för avsikt att varaktigt vara bosatt i Sverige samt att ansvaret för att ärendet blir tillräckligt utrett vilar på myndigheten och att bördan av brister i bevisningen inte ska bäras av den enskilde (MIG 2007:34).

Det är ostridigt i målet att A beviljades permanent uppehållstillstånd i Sverige i januari 2004 på grund av anknytning till sin far, att hon folkbokfördes här i maj 2004, att hon reste till Etiopien i november 2004 och därefter återvände till Sverige i september 2006. Av handlingarna i målet framgår att A i mars 2007 vid muntlig utredning hos Migrationsverket har uppgett bl.a. att anledningen till att hon återvände till Etiopien var att hon saknade sin familj, att hon under tiden i Etiopien hjälpte till i hemmet, att hon inte gick i skolan där utan i stället läste i hemmet med hjälp av en person som kom hem till henne, att hon träffade en man i Etiopien som hon gifte sig med i juli 2006 och att hon reste tillbaka till Sverige eftersom hon hade bestämt sig för att bo här och ha ett liv här. Sedan hon erhållit ett offentligt biträde anförde hon i inlägga till Migrationsverket att orsaken till att hon reste till Etiopien 2004 och återvände först ett år och åtta månader senare var att hennes mor var sjuk. Hon anförde vidare att hon inte hade planerat att stanna så länge. Under handläggningen hos Migrationsverket uppgav A således inledningsvis inte att den främsta anledningen till att hon åkte tillbaka till Etiopien var att ta hand om sin sjuka mor, utan angav som skäl att hon saknade sin familj i hemlandet. Hon har emellertid i migrationsdomstolen lämnat en förhållandevis detaljerad berättelse om omständigheterna kring moderns uppgivna hälsoproblem och hur detta förlängde hennes vistelse hos modern. Uppgifterna om moderns situation har inte ifrågasatts av Migrationsverket. Migrationsdomstolen finner att den förklaring som A har lämnat till den långa vistelsen i Etiopien bör godtas. Hon har förklarat att hennes avsikt har varit att hon ska fortsätta vara bosatt i Sverige och hon återvände hit i september 2006. Efter återkomsten till Sverige

har hon enligt egen uppgift bott hos sin far, genomfört arbetspraktik och deltagit i undervisning i det svenska språket. Migrationsdomstolen finner vid en samlad bedömning att omständigheterna är sådana att det inte kan anses visat att A:s bosättning i Sverige har upphört. Grund för återkallelse av hennes permanenta uppehållstillstånd saknas därmed.

Migrationsverket överklagade domen till Migrationsöverdomstolen och yrkade att Migrationsöverdomstolen, med ändring av migrationsdomstolens dom, skulle fastställa Migrationsverkets beslut att återkalla A:s permanenta uppehållstillstånd samt att utvisa henne ur landet. Till stöd för sin talan anförde verket i huvudsak följande. Migrationsdomstolen har i sina domskäl uppgett att uppgifterna om moderns situation inte i sig ifrågasatts av Migrationsverket. Detta är riktigt uppfattat. Migrationsverket ifrågasätter däremot om moderns situation verkligen har varit den främsta anledningen till att A åkt tillbaka till Etiopien och sedan dröjt sig kvar där i närmare två års tid, samt om hon verkligen varit tvingad att stanna kvar på den grunden att en nära anhörig varit sjuk. För det fall att Migrationsöverdomstolen skulle finna att nära anhörigs sjukdom i och för sig kan anses som tvingande skäl ifrågasätts om orsaken till hemresan verkligen varit det tyngst vägande skälet till hennes återresa och långa vistelse i hemlandet. Inte förrän hon erhållit juridisk hjälp att föra sin talan har detta anförts som skäl. Vidare har hon inte lämnat någon förklaring till att modern idag klarar sig med andra anhörigas stöd och varför detta inte har kunnat ske tidigare. Det är inte särskilt troligt att moderns situation varit den främsta orsaken till att A:s bosättning upphört i Sverige. Vid bedömningen av om hon ändå bör få behålla sitt permanenta uppehållstillstånd på grund av tidigare vistelse är vistelsetiden i Sverige alltför kort. Dessutom har hon brutit anknytningen till sin far dels genom att hon blivit myndig, dels genom att det inte föreligger någon grund för hushållsgemenskap och hon har nu en starkare anknytning till sitt hemland där hennes make vistas.

A bestred ändring av migrationsdomstolens dom och anförde bl.a. följande. Vistelsen i Etiopien blev oförutsett längre än planerad på grund av att modern var mycket sjukare än vad hon hade räknat med. Hennes avsikt var inte att lämna sin bosättning i Skara. Längden på vistelsen kan i och för sig användas som tolkningsdatum för den egentliga avsikten, men när speciella omständigheter föranlett en längre vistelse i Etiopien än vad avsikten varit från början måste man acceptera förhållandena sådana de varit och inte anse att bosättningen avbrutits. Hon har redogjort för hur modern blivit inlagd på sjukhus i flera omgångar och sedan hon kommit hem haft svårt att klara sig själv. Detta har varit anledningen till att hon blivit kvar längre än planerat och någon avsikt att flytta från Sverige har inte funnits.

Kammarrätten i Stockholm, Migrationsöverdomstolen (2009-03-24, Wahlqvist, Brege Gefvert och Bjernelius Lundahl, referent), yttrade:

Enligt 7 kap. 7 § första stycket utlänningslagen (2005:716) ska ett permanent uppehållstillstånd återkallas om utlännings bosättning i Sverige har upphört.

Migrationsöverdomstolen har i rättsfallet MIG 2007:34 konstaterat att ordalydelsen i 7 kap. 7 § första stycket utlänningslagen är klar och absolut. I paragrafens andra stycke finns en särskild undantagsbestämmelse som avser de utlännings som ansetts ha skyddsbehov i Sverige. I övriga fall saknas utrymme att medge undantag från bestämmelsen om att ett permanent uppehållstillstånd ska återkallas om en utlännings bosättning i Sverige har upphört.

Vid återkallelse av gynnande beslut ska den enskildes trygghet beaktas och det måste därför ställas krav på en noggrann undersökning av om bosättningen har upphört. Det vilar på myndigheten att se till att ärendet blir tillräckligt utrett och bördan av brister i bevisningen ska inte bäras av den enskilde.

En förutsättning för att en utlänning ska få behålla ett permanent uppehållstillstånd är att personen i fråga har för avsikt att varaktigt vara bosatt i Sverige. Omständigheter som kan tyda på att bosättningen inte har upphört kan vara att utlänningen varit bosatt i Sverige under mycket lång tid, har familj eller bostad kvar här samtidigt som avsikten att återvända till Sverige är mycket klart uttalad. Enstaka längre vistelser utomlands för besök, arbete eller andra uppdrag kan göras utan att bosättningen anses upphöra.

Regeringen har i ett avgörande enligt 1989 års utlänningslag (1989:529) anfört att om det är utrett att bosättningen har upphört ska återkallelse i princip ske även om utlänningen har återvänt till Sverige (Reg. 29-90). Återkallas tillståndet kan fråga om ett nytt tillstånd prövas mot bakgrund av bl.a. utlänningens tidigare vistelse här och övrig anknytning till riket. I avgörandet ifrågasatte regeringen dock om återkallelse bör ske om det i samband med prövningen av återkallelsegrunden framkommer att utlänningen på grund av anknytning till riket eller av andra skäl ändå bör få stanna här utan tidsbegränsning. Regeringen fann att det i en sådan situation kunde vara rimligt och ändamålsenligt att inte återkalla uppehållstillståndet. Det anfördes att det i sådant fall bör framgå av beslutet att grund för återkallelse i och för sig föreligger eftersom bosättningen upphört vid ett visst tillfälle, men att det likväl finns skäl för ett fortsatt uppehållstillstånd (jfr Migrationsöverdomstolens dom den 22 april 2008 i mål nr UM 2195-07).

Enligt 5 kap. 3 a § första stycket 4 utlänningslagen får uppehållstillstånd ges till en utlänning som har svenskt ursprung eller som har vistats i Sverige under lång tid med uppehållstillstånd. Bestämmelsen har utformats på ett sätt som överensstämmer med motsvarande bestämmelse i äldre rätt och tidigare förarbetsuttalanden ska ha fortsatt giltighet (prop. 2004/05:170 s. 277 och prop. 2005/06:72 s. 86).

Av tidigare förarbetsuttalanden (prop. 1983/84:144 s. 76 f.) framgår bl.a. att vid en längre utlandsvistelse ges normalt inte uppehållstillstånd på grund av den anknytning som tidigare vistelser innebär. Undantag kan göras om den tidigare vistelsen i Sverige har varit mycket lång, minst 10-15 år, eller om det föreligger starka humanitära skäl. Har sökanden bildat ny familj i hemlandet, ställs strängare krav för att tillstånd ska beviljas (jfr MIG 2008:16).

När det gäller förutsättningarna för uppehållstillstånd på grund av tidigare vistelse krävs att sökanden vistats här med uppehållstillstånd. Vilken typ av uppehållstillstånd som sökanden ska ha innehaft anges inte i bestämmelsen. Enligt tidigare praxis och förarbetsuttalanden har ansetts att sökanden måste ha varit accepterad som invandrare i Sverige för att hans tidigare vistelse ska anses som tillståndsgrundande anknytning (se prop. 1983/84:144 s. 76 f.).

Utredningen i målet

Av utredningen i målet framgår bl.a. följande. A beviljades permanent uppehållstillstånd i Sverige den 30 december 2003 på grund av anknytning till sin far. Hon folkbokfördes i Sverige i maj 2004, reste in i juni, avbröt sina studier och reste till Etiopien i november samma år. Hon återvände till Sverige i september 2006. Migrationsverket beslutade den 3 juli 2007 att återkalla hennes permanenta uppehållstillstånd. Vid muntlig utredning hos Migrationsverket uppgav hon bl.a. att anledningen till att hon återvände till Etiopien var att hon saknade sin familj, att hon under tiden i Etiopien hjälpte till i hemmet, att hon inte gick i skolan utan läste i hemmet med hjälp av en person som kom hem till henne, att hon träffade en man i Etiopien som hon gifte sig med i juli 2006 samt att hon reste tillbaka till Sverige eftersom hon hade bestämt sig för att bo och ha ett liv här. Sedan hon erhållit ett offentligt biträde anförde hon i inlägga till Migrationsverket att orsaken till att hon reste till Etiopien 2004 och återvände först i september 2006 var att hennes mor var

sjuk och att hon inte hade planerat att stanna kvar så länge. Moderns återhämtning gick långsamt och det var anledningen till att hon dröjde sig kvar så länge i Etiopien. När hon reste till Sverige i september 2006 var modern visserligen bättre men fortfarande vårdkrävande. Hon fick då klara sig med inhyrd vårdpersonal och med hjälp av A:s äldre bror och yngre syster.

Migrationsöverdomstolens bedömning

Upphörande av bosättning i Sverige

Den första frågan Migrationsöverdomstolen har att ta ställning till är om A:s bosättning i Sverige har upphört.

A har, efter att ha vistats i Sverige med uppehållstillstånd i cirka sex månader, varit utrest från Sverige i nästan två år. Hos Migrationsverket anförde hon inledningsvis att anledningen till att hon återvände till Etiopien var att hon saknade sin familj. Först i ett senare skede uppgav hon att orsaken till återvändandet var att hennes mor var sjuk och behövde hjälp. Enligt Migrationsöverdomstolens mening finns det inget i utredningen som ger stöd för att hon under den relativt långa tid hon vistats i Etiopien hade för avsikt att återvända till Sverige. Bl.a. talar den omständigheten, att hon under tiden i Etiopien gifte sig med en man som hon sedan flyttade till och sammanlevde med under tre månader innan hon reste till Sverige, mot en återvändandeavsikt.

Migrationsöverdomstolen finner med hänsyn till det ovan anförda att A:s bosättning i Sverige måste anses ha upphört när hon i november 2004 reste ut ur landet och att det därför finns grund för att återkalla hennes uppehållstillstånd.

Anledning att underlåta återkallelse av uppehållstillstånd

Frågan är då om det finns skäl att underlåta att återkalla A:s uppehållstillstånd.

A har anført att hennes anknytning till Sverige är stark genom att hennes far är bosatt här samt att hon studerar och har vänner här.

Vid bedömningen av tillståndsfrågan ska vistelsen här i landet i förhållande till utlandsvistelsens längd ha en avgörande betydelse. Hänsyn ska också tas till omständigheterna i det särskilda fallet, som t.ex. anknytning till hemlandet jämfört med annan särskild anknytning till Sverige. Av betydelse kan också vara under vilka omständigheter och under vilken period i livet som sökanden vistades i Sverige, liksom orsakerna till att sökanden lämnade Sverige (jfr MIG 2008:16).

A har tidigare varit bosatt i Sverige i ungefär sex månader. Mot bakgrund av att hon lämnat Sverige och vistats utomlands i nästan två år samt att hon i Etiopien har make, mor och syskon finner Migrationsöverdomstolen att hon inte kan anses ha etablerat en stark anknytning till Sverige. Hon har nu som vuxen etablerat en starkare anknytning till Etiopien där hennes make befinner sig.

Vid en sammanvägd bedömning av omständigheterna i målet finner Migrationsöverdomstolen att A:s anknytning till hemlandet får anses starkare än hennes anknytning till Sverige. Hennes anknytning till Sverige kan därför inte anses utgöra tillräckligt skäl för att underlåta att återkalla hennes uppehållstillstånd.

Migrationsverket har således haft fog för sitt beslut att återkalla A:s permanenta uppehållstillstånd och överklagandet ska därför bifallas.

Migrationsöverdomstolens avgörande. Migrationsöverdomstolen bifaller överklagandet och fastställer, med ändring av migrationsdomstolens dom,

Migrationsverkets beslut den 3 juli 2007.

Sökord: Anknytning till Sverige; Bosättning upphört; Stark anknytning; Särskild anknytning; Vistelsetid; Återkallelse av uppehållstillstånd; Återvändandeavsikt

Litteratur: Prop. 1983/84:144 s. 76 f; Prop. 2004/05:170 s. 277; Prop. 2005/06:72 s. 86
